

โครงการคุณธรรม

ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์

ถึงขยะมหัศจรรย์จากสองมือ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

โรงเรียนบ้านค้อมิตรภาพที่ 226

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

โครงการเรื่อง "ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์: ถังขยะมหัศจรรย์" จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอแนวคิดในการจัดการขยะพลาสติกภายในโรงเรียน โดยการนำขวดน้ำพลาสติกที่ใช้แล้วมาประยุกต์ใช้ใหม่ (Upcycling) ให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบของถังขยะ ซึ่งนอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะสะสมแล้ว ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมและฝึกทักษะด้านการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า โครงการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาวิธีการจัดการขยะอย่างยั่งยืน และสามารถนำไปเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์นวัตกรรมจากวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ ต่อไปได้ หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	3
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	8
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	9
บทที่ 5 สรุป	10
อ้างอิง	
ภาคผนวก ก	
- แบบสังเกตพฤติกรรม	
- แบบประเมินความพึงพอใจ	
ภาคผนวก ข	
- สรุปผลสังเกตพฤติกรรม	
- สรุปผลประเมินความพึงพอใจ	
ภาคผนวก ค	
- ภาพกิจกรรมการดำเนินโครงการ	
- ตัวอย่างถังขยะจากขวดพลาสติก	

บทที่ 1 บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของโครงการ

ปัจจุบันปัญหาขยะมูลฝอย โดยเฉพาะขวดพลาสติก เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชน และสังคม ขวดพลาสติกที่ถูกทิ้งอย่างไม่ถูกวิธีทำให้เกิดปัญหาขยะล้น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและทัศนียภาพของโรงเรียน โครงการ “ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์ : ถังขยะมหัศจรรย์จากสองมือ” จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของขวดพลาสติกที่ใช้แล้ว นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยประดิษฐ์เป็นถังขยะจากขวดพลาสติก ช่วยลดปริมาณขยะ และปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความรับผิดชอบ และการรักษาสิ่งแวดล้อม

2. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้การคัดแยกขยะ
- เพื่อปลูกฝังคุณธรรมความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม
- เพื่อให้นักเรียนสามารถประดิษฐ์ถังขยะจากขวดพลาสติกได้ด้วยความคิดสร้างสรรค์
- เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

3. ขอบเขตของโครงการ

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

- ระยะเวลา 1 กรกฎาคม 2567 – 28 กุมภาพันธ์ 2568

4. เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี 1-3 จำนวน 33 คน

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- ขยะจากขวดพลาสติกลดลง
- นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี 1-3 มีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ
- นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ในรูปแบบของถังขยะจากฝีมือนักเรียน
- นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการประกอบการทำงาน

5. หลักธรรมที่นำมาใช้

อิทธิบาท 4

อิทธิบาท 4 คือหลักธรรมสำคัญที่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในงานมี 4 ประการ คือ

1. ฉันทะ (ความพอใจรักในงานที่ทำ) คือ ความชอบ ความสนใจ และความเต็มใจที่จะทำงานนั้นอย่างแท้จริง
2. วิริยะ (ความเพียรพยายาม) คือ ความขยัน ไม่ท้อถอย พยายามทำงานให้สำเร็จ

3. จิตตะ (ความใส่ใจ ตั้งใจทำจริงจัง) คือ การมีสมาธิ จดจ่อ เอาใจใส่ในงานที่ทำอย่างเต็มที่
4. วิมังสา (การพิจารณาไตร่ตรอง ตรวจสอบผลงาน) คือ การคิดวิเคราะห์ ทดลอง ปรับปรุง และหาวิธีที่ดีกว่า

สอดคล้องพระราชดำรัสในหลวงรัชกาลที่ 9

“เราไม่จำเป็นต้องเป็นคนเก่งแต่เราต้องเป็นคนดี” “เศรษฐกิจพอเพียง คือทางสายกลาง ที่พอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี” โครงการนี้สอดคล้องกับพระราชดำริเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” เพราะส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและสร้างประโยชน์สูงสุด

การเชื่อมโยงสู่คุณธรรมอัตลักษณ์

- ความมีวินัย
- จิตอาสา
- ความพอเพียง

6. พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก

- นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
- นักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดแยกและประดิษฐ์
- นักเรียนอธิบายประโยชน์ของการใช้ขวดเปล่าได้

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ชยะจากขวดพลาสติกลดลง
- นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี 1-3 มีจิตสำนึกในการคัดแยกขยะ
- นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ในรูปแบบของถังขยะจากฝีมือ
- นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการประกอบการทำงาน

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการทำโครงการคุณธรรมในชั้นเรียน เรื่อง "ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์ : ถังขยะมหัศจรรย์จากสองมือ" ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาขยะ การคัดแยกขยะ การนำกลับมาใช้ประโยชน์ ตลอดจนหลักธรรมที่เสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ คณะจัดทำได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของขยะและประเภทของขยะ
2. การคัดแยกขยะและการรีไซเคิล
3. ประโยชน์ของการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ (Reuse)
4. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5. หลักธรรมที่นำมาใช้

1. ความหมายของขยะและประเภทของขยะ

ขยะ หมายถึง สิ่งของหรือวัสดุที่ไม่ต้องการแล้ว ถูกทิ้งเพราะหมดประโยชน์ต่อผู้ใช้ เดิมทีอาจมีคุณค่าแต่เมื่อเสื่อมสภาพหรือไม่สามารถใช้งานได้ จึงถูกจัดให้เป็นขยะ ขยะสามารถแบ่งได้หลายประเภท เช่น

- ขยะอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผักผลไม้ ย่อยสลายได้เร็ว
- ขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก ของขบม เศษวัสดุทั่วไปที่ไม่เป็นพิษและไม่สามารถรีไซเคิลได้
- ขยะรีไซเคิล ได้แก่ ขวดพลาสติก กระดาษ แก้ว อะลูมิเนียม สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้
- ขยะอันตราย เช่น แบตเตอรี่ หลอดไฟ สารเคมี ต้องกำจัดด้วยวิธีที่ปลอดภัย การเข้าใจประเภทขยะช่วยให้คัดแยกได้ถูกต้องและลดปริมาณขยะสะสม

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535/2550: หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร ถัง วัสดุสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น ๆ รวมถึงมูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษอันตรายจากชุมชน.

ตามกรมควบคุมมลพิษ: นิยามคล้ายคลึงกัน คือ ของเหลือทิ้งจากกิจกรรมมนุษย์ที่เสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ต้องการแล้ว.

2. การคัดแยกขยะและการรีไซเคิล

การคัดแยกขยะ คือ การแยกขยะตามประเภทตั้งแต่ต้นทางเพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ และเพิ่มโอกาสในการรีไซเคิล การรีไซเคิล คือ การนำวัสดุเหลือใช้มาผ่านกระบวนการแปรสภาพให้กลับมาใช้ได้ใหม่ ช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและลดมลพิษ เช่น การนำขวดพลาสติกไปประดิษฐ์เป็นถังขยะหรือสิ่งของอื่น ๆ การคัดแยกและรีไซเคิลยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะของโรงเรียนและชุมชน

การรีไซเคิล คือ การนำวัสดุใช้แล้วมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบใหม่หรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานได้ เพื่อลดขยะและทรัพยากรธรรมชาติ โดยเน้นการแยกประเภทขยะ เช่น พลาสติก กระดาษ แก้ว โลหะ ไปสู่กระบวนการรีไซเคิล โดยมีหลักการสำคัญคือ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) และมีตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากขยะรีไซเคิลที่หลากหลาย เช่น รองเท้าจากขยะทะเล, เซรามิกจากกระดาษสา, และเสื้อผ้าจากเศษผ้า

การแยกขยะอย่างถูกวิธี

1. แยกขยะแต่ละประเภทออกจากกัน

เมื่อต้องการทิ้งขยะภายในครัวเรือน ควรแยกขยะทั้ง 4 ประเภทออกจากกันอย่างชัดเจน เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปทิ้งลงในถังขยะที่ถูกต้อง และช่วยให้ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการแยกขยะสามารถทำงานได้รวดเร็วและปลอดภัยมากขึ้น

2. ทิ้งลงในถังขยะที่ถูกต้อง

หลังจากทำการแยกขยะแล้ว ควรนำขยะแต่ละประเภทไปทิ้งไว้ในถังขยะที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง โดยบริเวณที่ทิ้งขยะเหล่านั้นจะต้องไม่วางขวางทางเดิน มีความสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท และไม่อยู่ใกล้กับแหล่งอาหาร เพื่อป้องกันการปนเปื้อน

3. กำจัดขยะอันตรายให้ถูกวิธี

ควรทำการแยกขยะอันตรายออกจากขยะประเภทอื่น เพราะขยะอันตรายมีความเสี่ยงเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสิ่งไม่พึงประสงค์และอาจเกิดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้ จึงควรมีการขนย้ายและนำไปกำจัดอย่างถูกวิธีเพื่อป้องกันปัญหาเหล่านี้

4. ไม่เผาทำลายขยะ

การเผาทำลายขยะนอกจากจะส่งผลเสียในด้านมลพิษทางอากาศและก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนแล้ว ควันจากการเผาขยะยังมีอันตรายกับมนุษย์และสิ่งมีชีวิต เพราะเราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าขยะที่ทำการเผามีสารที่เป็นอันตรายหรือการปนเปื้อนหรือไม่ จึงควรหลีกเลี่ยงการกำจัดขยะด้วยการเผา

5. ไม่เทเศษอาหารลงในน้ำทิ้ง

ควรรองเศษอาหารทุกครั้งก่อนทำความสะอาด โดยไม่เทเศษอาหารลงในท่อน้ำทิ้ง เพื่อป้องกันการอุดตันภายในท่อและลดการปล่อยน้ำเสียสู่แหล่งน้ำ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อระบบนิเวศน์ของสิ่งมีชีวิต

3. ประโยชน์ของการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ (Reuse) การ

ใช้ซ้ำ หรือ Reuse คือ การนำวัสดุที่ยังมีสภาพดีบางส่วนกลับมาใช้ใหม่โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการผลิตใหม่ทั้งหมด เช่น การนำขวดน้ำพลาสติกมาใช้เป็นกระถางต้นไม้ กล่องใส่อุปกรณ์ หรือถังขยะ การนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่มีประโยชน์ เช่น

- ลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัด
- ประหยัดทรัพยากรและงบประมาณ

- สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์และเพิ่มมูลค่า
- ปลูกฝังนิสัยรักสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียน

4. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน โดยใช้ความรู้และคุณธรรมประกอบการตัดสินใจ การนำแนวคิดนี้มาใช้ในการจัดการขยะช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการฟุ่มเฟือย และส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การประดิษฐ์ถึงขยะจากขวดพลาสติกเป็นตัวอย่างของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

5. หลักธรรมที่นำมาใช้ : อิทธิบาท 4

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2549) ได้กล่าวถึงหลักอิทธิบาท แปลว่า ธรรมเครื่องให้ถึงอิทธิ (ฤทธิ์หรือความสำเร็จ) หรือธรรมที่เป็นเหตุให้ประสบความสำเร็จ หรือทางแห่งความสำเร็จ มี 4 อย่าง ได้แก่ ฉันทะ (ความ พอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความคิดจดจ่อ) และวิมังสา (ความสอบสวน ไตร่ตรอง) แปลให้ จำง่ายตามลำดับว่า มีใจรักพากเพียรทำเอาจิตฝึกใฝ่ใช้ปัญญาสอบสวน พุทธทาสภิกขุ (2537) ได้กล่าวถึงหลักอิทธิบาท แยกออกเป็น อิทธิ แปลว่า ความสำเร็จ บาท แปลว่า ฐาน เจริญ ดังนั้น อิทธิบาท จึงแปลว่ารากฐานแห่งความสำเร็จ มี 4 อย่าง คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนกิจการงานให้ถึงความสำเร็จ อันจะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ อิทธิบาท 4 ฉันทะ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป วิริยะ คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความ พยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง จิตตะ คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาจิต ฝึกใฝ่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลือนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ วิมังสา คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ไคร่ครวญ ตรวจสอบเหตุผล และตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไข ปรับปรุง สัญญา สัญญาวิวัฒน์(2550) กล่าวว่า หลักอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่จะทำให้การทำงาน ประสบ ความสำเร็จ และมีความสุขได้ด้วยความศรัทธา ความเชื่อมั่น เป็นหลักการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ และมี ความสุขกับงาน ยิ่งได้รวมพลังกับธรรมข้ออื่นก็จะเพิ่มความสำเร็จเพิ่มความสุขในการทำงานยิ่งขึ้นนั้น เรียกว่า อิทธิบาท 4 ได้แก่ ฉันทะ เป็นองค์ธรรมหนึ่งที่จะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ วิริยะ เป็นองค์ธรรม ความเพียรที่เกิดจากตนเอง และความเพียรที่บุคคลอื่นช่วยกระตุ้น จิตตะ ใช้ความคิดในเรื่องนั้นบ่อยเสมอ ทำ กิจการงานนั้นอย่างอุทิศตัวอุทิศใจ วิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวน ตรวจสอบข้อบกพร่องเป็นต้น

อิทธิบาท 4 ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก

พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงพระธรรมเทศนาถึงอิทธิบาท ๔ ประการ คือ เจริญอิทธิบาท ประกอบด้วย ฉันทสมาธิปธานสังขาร (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) หมายถึง สมาธิที่เกิดฉันทะ และ ความเพียรที่มุ่งมั่น เจริญอิทธิบาทประกอบด้วย วิริยสมาธิปธานสังขาร หมายถึง สมาธิที่เกิด จากวิริยะ และ ความเพียรสร้างสรรค์ เจริญอิทธิบาทประกอบด้วย จิตตสมาธิปธานสังขาร หมายถึง สมาธิที่เกิดจากจิตตะ และ

ความเพียรสร้างสรรค์ เจริญอุทิตบาทประกอบด้วย วิมังสาสมาธิประธาน สังขาร หมายถึง สมาธิที่เกิดจาก วิมังสา และความเพียรสร้างสรรค์ เพราะฉะนั้น อธิธำมหาร ๔ มี องค์ประกอบ ดังนี้ ฉันทะ (มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) หมายถึง สร้างความพอใจในกุศล คือ ความประสงค์จะทำยิ่งขึ้น ความพึงพอใจ ความใคร่เพื่อจะทำ ความพอใจในธรรม ฉันทสมาธิ(มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) หมายถึง สมาธิที่เกิดจาก ฉันทะ วิริยะ หมายถึง การปรารถนาความเพียรทางใจ สัมมาวายามะ จิต หมายถึง มโนมานัส มโน วิญญานธาตุที่สามกัน และประธานสังขารหมายถึง ความเพียรที่มุ่งมั่น (ประธาน) ปรารถนาความเพียร ประคองจิต ความขะมักเขม้น (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ความบากบั่น ความตั้งหน้า ความพยายาม ความอุตสาหะ ความทนทาน ความเข้มแข็ง ความก้าวไปอย่างไม่ท้อถอย ความไม่ทอดทิ้งธุระ ความประคับประคอง ธุระไว้ด้วยดี วิริยะ วิริอินทรีย์ วิริยะพละสัมมาวายามะ วิมังสา หมายถึง ปัญญา กิริยาที่รู้ชัด สรุปว่า อธิธำมหาร 4 ทางแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วยหลัก 4 อย่าง ได้แก่

1. ฉันทะ พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น ผู้บริหารองค์กรจำเป็นต้องพอใจในงานที่ตนเองบริหารอยู่ หากผู้บริหารองค์กรขาดฉันทะ คือ ไม่ได้รักในงานของตน จะนำไปสู่ความล้มเหลวทั้งหน้าที่การงานของตนและความล้มเหลวขององค์กรได้ ผู้บริหารที่ต้องมีฉันทะ คือ ผู้บริหารต้องรักในงานของตนอยู่เสมอเพื่อให้ตนมีจิตฝักใฝ่ที่จะให้งานของตนนั้นบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารจึงต้องทำในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง และมีความสุจริต ยุติธรรม เพียรทำในงานให้สำเร็จ ด้วยความรักในงาน รักในองค์กร และรักผู้ร่วมงาน มีความเต็มใจในการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในหน่วยงาน มีความปรารถนาดีต่อสิ่งที่ทำ ผู้บริหารก็จะทำให้องค์กรนั้นประสบความสำเร็จได้

2. วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น ความขยันหมั่นเพียรเป็นพื้นฐานของผู้ที่ต้องการจะประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจึงต้องมีความขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติงานด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย เพียรประกอบความดี ความบากบั่น ฝ่าฝืนหาความรู้หาประสบการณ์ใหม่เพื่อนำมาบริหารงานที่ตนรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติงานด้วยความไม่เบื่อหน่าย ขณะเดียวกัน ผู้บริหารต้องมีความเพียรในการระวัง และละอกุศล อบายมุขให้มี จิตที่แน่วแน่เฉพาะสิ่งที่จะทำให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จโดยไม่เบียดเบียนหรือก่อเกิดโทษภัยทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

3. จิตตะ เอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ผู้บริหารต้องใส่ใจในงานของตน เอาจิตฝักใฝ่ไม่ปล่อยจิตให้ฟุ้งซ่านเลื่อน ลอย มีความกระตือรือร้น ทำด้วยความมีชีวิตชีวา สดชื่นขณะที่ทำงานเสมอ การมีใจที่จดจ่อกับสิ่งนั้น จะเกิด ความรอบคอบ ทำให้คิดได้ ไตร่ตรอง หาเหตุผลที่เหมาะสมได้ ป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดในการบริหารองค์กร ปฏิบัติงานโดยไม่ใช้ความรุนแรงและไม่เกิดความขัดแย้ง ผู้บริหารใดที่ไม่จดจ่อกับงานที่ทำ ทำงานแบบผ่าน ๆ ขาดความรอบคอบ จะส่งผลเสียต่อองค์กรได้ ดังนั้น ผู้บริหารต้องเอาใจฝักใฝ่กับงานที่ทำอยู่ เสมอจึงจะบริหาร องค์กรให้บรรลุผลสำเร็จได้

4. วิมังสา หมั่นตรองพิจารณาหาเหตุผลในสิ่งนั้น ผู้บริหารหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรววจ ตรวหาเหตุผล และตรวจสอบข้อบกพร่องอยู่เสมอ เมื่อพบข้อผิดพลาดให้คิดวางแผนหาวิธีแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ใช้ปัญญาไตร่ตรองสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพของตนเองมิให้ต่างพร้อย

ไม่ วอกแวก ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่ละโมภในทรัพย์สินเงินทองของสมนาคุณอันเป็นเหตุให้ตนและองค์กรต้องต่างพร้อย
คุณธรรมวิมังสาจะเป็นแรงผลักดันให้ผู้ประพฤติไปสู่ความสำเร็จผลตามที่มุ่งหมาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานโครงการ

1. วัสดุอุปกรณ์
2. ขวดพลาสติกใช้แล้ว
3. ท่อ PVC สีฟ้า
4. ลวดหรือเชือก
5. สีหรือกระดาษสีสำหรับตกแต่ง

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ร่วมประชุมปรึกษาหารือ ถึงปัญหาขยะในโรงเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ร่วมประชุมเพื่อนำปัญหามาวิเคราะห์หาทางแก้ไขปัญหาดังนี้ -
ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการคัดแยกขยะและการรีไซเคิล
 - รวบรวมขวดพลาสติกใช้แล้วจากนักเรียนในโรงเรียน
 - ออกแบบรูปแบบถังขยะจากขวดพลาสติก
3. ลงมือประดิษฐ์ถังขยะจากขวดพลาสติก
4. ตกแต่งถังขยะให้สวยงามและเหมาะสมกับการใช้งาน
5. นำถังขยะไปใช้งานจริงภายในโรงเรียน
6. สรุปผลและประเมินผลการดำเนินโครงการ

3. ตัวชี้วัด

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีพฤติกรรมเชิงบวก การมีวินัยและความรับผิดชอบในการคัดแยกขยะ รวมถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นร้อยละ 80%

4. วิธีการวัดและประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรม
- แบบประเมินความพึงพอใจ

5. ช่วงระยะเวลาการประเมิน

1 กรกฎาคม 2567 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินโครงการ พบว่าสามารถนำขวดพลาสติกเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นถังขยะได้จริง ถังขยะที่ได้สามารถใช้งานได้ดี ช่วยลดปริมาณขวดพลาสติกที่ถูกทิ้ง และทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โรงเรียนมีความสะอาดและเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานโครงการได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีพฤติกรรมเชิงบวก ในการคัดแยกขยะเพิ่มมากขึ้น
2. นักเรียนมีวินัยและความรับผิดชอบในการคัดแยกขยะมากขึ้น
3. นักเรียนมีการทำงานร่วมกับผู้อื่นร้อยละ 80%

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะสรุปผล

โครงการ “ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์ : ถังขยะมหัศจรรย์จากสองมือ” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียน เรียนรู้การคัดแยกขยะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม เพื่อให้นักเรียนสามารถประดิษฐ์ถังขยะจากขวดพลาสติกได้ด้วยความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สามารถสรุปผลการดำเนินงานโครงการได้ดังนี้

1. สรุปผลการดำเนินงาน
2. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผล

โครงการ “ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์ : ถังขยะมหัศจรรย์จากสองมือ” ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวัสดุเหลือใช้ สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ลดปริมาณขยะ และส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อและการทำงานเป็นทีม

2. ข้อเสนอแนะ

1. ควรขยายผลโครงการไปยังระดับชั้นอื่น ๆ
2. สามารถนำวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ มาประดิษฐ์เป็นอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์
3. ควรมีการรณรงค์การคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่องในโรงเรียน

อ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ. (2555). นิชามขะยมลพอย

กรมควบคุมมลพิษ (2564) odpc5ratchaburi.com

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2554) buuir.buu.ac.th

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2550 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การคัดแยกขยะและการรีไซเคิลคั้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2567 จาก

<https://www.dittothailand.com/th/dittonews/waste-recycle/>

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). "พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์"

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสังเกตพฤติกรรม
- แบบประเมินความพึงพอใจ

ภาคผนวก ข

- สรุปผลสังเกตพฤติกรรม
- สรุปผลประเมินความพึงพอใจ

ภาคผนวก ค

- ภาพกิจกรรมการดำเนินโครงการ
- ตัวอย่างถังขยะจากขวดพลาสติก

แบบสังเกตพฤติกรรม(การทำงานเป็นกลุ่ม)
โครงการ “ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์ : ถึงขยะมหัศจรรย์จากสองมือ”
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

คำชี้แจง ให้คุณครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างทำกิจกรรม แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

5 = ดีเยี่ยม, 4 = ดีมาก, 3 = ดี, 2 = พอใช้, 1 = ควรปรับปรุง

ลำดับ	รายการประเมินพฤติกรรม	1	2	3	4	5
1	ความรับผิดชอบ ส่งงานตรงเวลา ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย					
2	ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม					
3	ความตั้งใจและความพยายามในการทำโครงการ					
4	ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้วัสดุเหลือใช้					
5	การปฏิบัติตามขั้นตอนการประดิษฐ์อย่างปลอดภัย					
6	ความมีระเบียบและความประณีตในการทำงาน					
7	การช่วยเหลือแบ่งงานในกลุ่มอย่างเหมาะสม					
8	การแสดงออกถึงจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
	รวม					
	รวมคะแนนทั้งหมด					

ลงชื่อ กนกทิพย์ คำสุข ครูที่ปรึกษาโครงการ
 (นางสาวกนกทิพย์ คำสุข)

สรุปคะแนนรวม

คะแนนรวมสูงสุด = 40 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

36-40 คะแนน = ดีเยี่ยม

31-35 คะแนน = ดีมาก

25-30 คะแนน = ดี

20-24 คะแนน = พอใช้

ต่ำกว่า 20 คะแนน = ควรปรับปรุง

แบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ

โครงการ “ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์ : ถังขยะมหัศจรรย์จากสองมือ”

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ไม่บังคับตอบ)

นักเรียน ม.1 ม.2 ม.3

ครูผู้สอน ผู้ปกครอง

ระดับคะแนนความพึงพอใจ

5 = พึงพอใจมากที่สุด

4 = พึงพอใจมาก

3 = พึงพอใจปานกลาง

2 = พึงพอใจน้อย

1 = พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมินความพึงพอใจ

ลำดับ	รายการประเมินความพึงพอใจ	1	2	3	4	5
1	เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสม					
2	ขั้นตอนการทำโครงการเข้าใจง่าย					
3	นักเรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติจริง					
4	วัสดุที่ใช้หาได้ง่ายและประหยัด					
5	ผลงานถังขยะจากขวดพลาสติกสามารถใช้งานได้จริง					
6	โครงการช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม					
7	โครงการช่วยสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม					
8	ความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ของผลงาน					
9	ความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในโรงเรียน					
10	ความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการทั้งหมด					

สรุปคะแนนรวมและเกณฑ์การแปลผล

คะแนนรวมสูงสุด = 50 คะแนน

ระดับความพึงพอใจ

- 45-50 คะแนน = พึงพอใจมากที่สุด
- 40-44 คะแนน = พึงพอใจมาก
- 30-39 คะแนน = พึงพอใจปานกลาง
- 20-29 คะแนน = พึงพอใจน้อย
- ต่ำกว่า 20 คะแนน = พึงพอใจน้อยที่สุด

แบบสรุปพฤติกรรม(การทำงานเป็นกลุ่ม)
โครงการ “ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์ : ถึงขยะมหัศจรรย์จากสองมือ”
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

คำชี้แจง ให้คุณครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างทำกิจกรรม แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน
 ระดับคะแนน
 5 = ดีเยี่ยม, 4 = ดีมาก, 3 = ดี, 2 = พอใช้, 1 = ควรปรับปรุง

ลำดับ	รายการประเมินพฤติกรรม	ระดับคะแนนพฤติกรรม				
		ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1	ความรับผิดชอบ ส่งงานตรงเวลา ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย					
2	ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม					
3	ความตั้งใจและความพยายามในการทำโครงการ					
4	ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้วัสดุเหลือใช้					
5	การปฏิบัติตามขั้นตอนการประดิษฐ์อย่างปลอดภัย					
6	ความมีระเบียบและความประณีตในการทำงาน					
7	การช่วยเหลือแบ่งงานในกลุ่มอย่างเหมาะสม					
8	การแสดงออกถึงจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					

แบบสรุปความพึงพอใจต่อโครงการ
โครงการ “ขวดเปล่าไม่เปล่าประโยชน์ : ถังขยะมหัศจรรย์จากสองมือ”
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ไม่บังคับตอบ)

นักเรียน ม.1 ม.2 ม.3

ครูผู้สอน ผู้ปกครอง

ระดับคะแนนความพึงพอใจ

5 = พึงพอใจมากที่สุด

4 = พึงพอใจมาก

3 = พึงพอใจปานกลาง

2 = พึงพอใจน้อย

1 = พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมินความพึงพอใจ

ลำดับ	รายการประเมินพฤติกรรม	ระดับคะแนนพฤติกรรม				
		ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1	เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสม					
2	ขั้นตอนการทำโครงการเข้าใจง่าย					
3	นักเรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติจริง					
4	วัสดุที่ใช้หาได้ง่ายและประหยัด					
5	ผลงานถังขยะจากขวดพลาสติกสามารถใช้งานได้จริง					
6	โครงการช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม					
7	โครงการช่วยสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม					
8	ความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ของผลงาน					
9	ความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในโรงเรียน					
10	ความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการทั้งหมด					

รูปภาพกิจกรรม

การคัดแยกขยะ

การคัดแยกประเภทขวด

การนำขวดมาล้างทำความสะอาด

การนำท่อ PVC มาขึ้นโครงถังขยะที่ออกแบบไว้

เออลวดมาร้อยขวดที่ละใบเพื่อยึดติดกับโครงที่ออกแบบไว้ แล้วระบายสี ตกแต่งให้สวยงาม
ตามความคิดสร้างสรรค์

ได้ถังขยะที่ออกแบบตามต้องการ

